

Posudek vedoucího práce

Kateřina Niekurzáková, Jak jsme žili. Každodennost mezi polovinou 19. a 20. století na Kladensku. Bakalářská práce (BP). UK FF, Ústav hospodářských a sociálních dějin 2014, 83 s.

Ve své bakalářské práci se autorka obírá rodinou svých předků, již lze zařadit mezi střední vrstvy. Nezabývá se přitom teoretickým vymezením každodennosti; v konkrétním výkladu je pro ni jistým vodítkem publikace pardubických kolegů *Z dějin české každodennosti* (2009), jež vznikla pod vedením Mileny Lenderové. Soustřeďuje se totiž na obraz tohoto společenského fenoménu, jenž je zachycen v písemnostech a fotografiích rodinného archivu a který mohla vytěžit z interview se staršími příbuznými a dalšími pamětníky. V jejím výkladu hraje též svou roli hmotná kultura, resp. předměty, které má rodina po svých předcích stále v užívání a jež svým způsobem zpřítomňují (povětšinou ovšem jen torzovitě) nejen je, nýbrž i životní styl předchozích generací. Další prameny a sekundární literatura, z níž získává své poznatky zejména v první kapitole, mají pro Kateřinu Niekurzákovou povětšinou komplementární význam.

Posuzovaný text v sobě z koncepčního hlediska nese zjevné stopy postmoderního přístupu, který neusiluje o pokud možno vyvážený pohled na minulost, nýbrž mu jde o její plastický, byť místy i nutně kusý obraz. Vytvořen je na základě pramenů, jež má autorka více či méně bezprostředně k dispozici. Takto chápaná autenticita minulosti je ovšem v její BP nezřídka jen „lehce nahozena“, aniž by byla soustavněji řazena do širších kontextů. Připomínány jsou tu např. sňatky předků a jejich mobilita, aniž je pojednán fenomén zisku, udržení a případně i ztráty společenské prestiže, jenž s nimi úzce souvisel. Za přínosné považuji autorčino líčení vlastnictví rodinného domu jakožto důležitého symbolu sociální a kulturní reprezentace (s. 14 ann.). V zásadě však ponechává stranou vztah svých předků k ostatním

společenským vrstvám, zejména pak ke kladenskému dělnictvu, s nímž museli ve své každodennosti nade vše pochybnost vstupovat do různorodých kontaktů.

Z životního stylu vyzvedává především bydlení, stravování, oblékání, zdraví, vzdělání, povolání a volný čas. Pokud má k tomu podklady, přináší též informace o nákladech, jež s tím byly spojeny. Z tzv. velkých dějin vstupuje do jejího výkladu především první a druhá světová válka. V prvním případě s důrazem na zdražování životních nákladů, především pak potravin (s. 62 ann.), a v druhém v souvislosti s každodenními obavami a nejistotami (s. 67 ann.). Její výklad ulpívá i při této příležitosti na konkrétních údajích, jež nejsou zpravidla provázeny interpretačním odstupem. V podobném duchu je ostatně neseno i dějové pásmo pojednávající dobu po únoru 1948.

Bakalářská práce kolegyně Niekurzákové neobsahuje žádný závěr, z něhož by bylo možno posoudit, jak úhrnem hodnotí to, co bylo v životě jejích předků typické a co se v něm oproti současnosti nejvíce změnilo. Dílčí postřehy tohoto typu jsou rozptýleny ve vlastním textu, jenž doporučuji k obhajobě s tím, že hodnocení této BP vidím *mezi stupněm velmi dobře a dobře*.

Praha 6. 6. 2014

